

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W TORUNIU
DWUTYGODNIK INFORMACYJNY

Prenumerata wynosi w Toruniu i na prowincji:		Ogłoszenia:	
Całorocznie	Mp. 4.800 —	Cała stronica	Mp. 20.000 —
Półrocznie	„ 2.400 —	Pół strony	„ 10.000 —
Kwartalnie	„ 1.200 —	Ćwierć strony	„ 5.000 —
		1/8 strony	„ 2.500 —

Numer pojedynczy kosztuje 200 Mk.

Nakład i własność Izby Przem.-Handl. w Toruniu. — Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Szymański.

Rozporządzenie.

Ustawa o wyrobie, sprzedaży i używaniu sztucznych substancji słodkich, obowiązująca na terenie b. Królestwa Kongresowego, została rozszerzona na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej (z wyjątkiem Województwa Śląskiego). Tęsamem przestała obowiązywać niemiecka ustawa o sztucznych środkach słodzących jako też wszelkie inne przepisy i rozporządzenia.

Według nowego rozporządzenia wydaje:

pozwolenie na urządzenie i otwarcie fabryk sztucznych substancji słodkich jakoteż na wyrób tych substancji w osobnych podziałkach istniejących fabryk chemicznych Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu. Fabryki te i oddziały pozostają pod bezpośrednią kontrolą urzędników akcyzy, której sposób ustala Minister Skarbu.

Rozporządzenie obowiązuje od 30. grudnia r. z.

Karty legitymacyjne dla komiwojażerów polskich,

działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydają w myśl rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z 29. 11. 22., władze administracyjne pierwszej instancji

W Sądach kupieckich i przemysłowych

w Województwie Poznańskim i Pomorskiem obowiązują od dnia 14 stycznia 1923 nowe stawki, służące do określenia kompetencji tychże sądów.

Cto.

Ulgi celne na lokomobile przemysłowe, niewyrabiane w kraju, wprowadził Komitet Celny na posiedzeniu swoim w dniu 20 grudnia r. z. skutkiem wniosku Izby Handlowej Poznańskiej.

Handel z zagranicą.

Handel z Belgią. W ostatnich czasach wzrosło zainteresowanie się belgijskich kół przemysłowych i handlowych Polską. W kierunku tym pracuje przedewszystkiem założony pod koniec roku ubiegłego przy udziale wybitnych finansistów i przemysłowców polskich i belgijskich Syndykat pod firmą „Sindicat des Pays de l'Est“. Syndykat tenże nawiązał stały kontakt z Biurem Informacyjnym „Targów Wschodnich“. Do artykułów, mogących liczyć na zbyt w Belgii, należą przedewszystkiem:

drzewo i wyroby drzewne (klepki, forniery, gotowe drzwi i okna), len i odpadki lniane, jaja, wyroby koszykarskie, meble biurowe i kuchenne i tanie urządzenia hotelowe, pierze, dobre ołówki, zabawki i t. p., cukier, spirytus, ewentualnie likiery, nowe i używane butelki do szampana itd.

Belgia natomiast dostarczyć może gotowych wyrobów przemysłu metalurgicznego jak maszyny, lokomotywy, wagony, obrabiarki, różne narzędzia, szkło, lustra, nawozy oraz wszelkie produkty kolonialne i zamorskie.

Z sprawozdań Konsulatów polskich wynika, że obecnie są stosunkowo bardzo liczne wyjazdy kupców belgijskich do Polski celem zakupu drzewa, produktów naszego przemysłu rolnego i wszelkiego rodzaju surowców.

Stosunki handlowe Polski z Ukrainą

nie są tak ożywione jakby to wnosić można z bezpośredniego sąsiedztwa obu krajów. W imporcie do Ukrainy zajmuje Polska małą rolę, udział jej wynosił 3,9% ogólnego dowozu; na pierwszym miejscu stoją Stany Zjednoczone (77,9%), jednakże należy tutaj dodać, że procent ten jest tak wielki dzięki temu, iż w dowozie tym zawarte są głównie artykuły spożywcze dla głodnych.

W eksporcie Ukrainy stoi na pierwszym miejscu Turcja (48%), podczas gdy Polska figuruje z 20%.

Dane co do najpoważniejszego, bo najlepiej zorganizowanego konkurenta t. j. Niemiec, nie przedstawiają stosunków handlowych obu tych państw w właściwym świetle. Wedle zestawień statystycznych figurują Niemcy w eksporcie z 2%, w imporcie z 1,3%; jednakże nie wolno zapominać, że niemieckie towary idą na Ukrainę przez Wielkorosję i dlatego w ukraińskiej statystyce nie są umieszczone.

Z Polski szły przeważnie gotowe wyroby jak manufaktura, ekstrakt dla garbarni, narzędzia rolnicze, kosy, armatura, parafina, pilniki i materiały piśmienne. Z Gdańska szły towary kolonialne. Godnem uwagi jest, że z eksportowanych do Polski towarów 80—90% skierowanych jest do Gdańska, skąd ekspeduje je się dalej do Londynu, Hamburga, Lipska i Berlina. Gdańsk przedstawia już obecnie na tyle ważny tranzytowy punkt dla ukraińskich towarów, że w kwietniu zeszłego roku Wniesztorg Ukraiński otworzył tam biuro handlowe, jako filię Warszawskiego Przedstawicielstwa.

Handel z Francją.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu nadesłało nam cenne uwagi Rady Handlowego w Paryżu, które poniżej podajemy:

Wysoka konjunktura, która cechowała rynek francuski dla wywozu polskiego pod wszelkimi postaciami bezpośrednio w latach powojennych tj. w latach 1919 i 1920, jak wiadomo, nie mogła być przez Polskę wyzyskaną z powodu specjalnej jej sytuacji ekonomicznej i wojskowej. W następstwie powyższa mocna tendencja rynku francuskiego ustąpiła miejsca pewnej obojętności w stosunku do Polski co zostało wywołane jednocześnie przez kryzys przemysłowo handlowy, który wybuchł we Francji w końcu 1920 r. jak również przez cła prohibicyjne francuskiej taryfy generalnej stosowanej wobec braku umowy handlowej do wszelkich towarów pochodzenia polskiego.

Wszelako w związku ze zlikwidowaniem prawie całkowitem kryzysu przemysłowo handlowego we Francji oraz wprowadzeniem w życie konwencji handlowej francusko-polskiej z dniem 20 czerwca r. z. zainteresowanie rynku francuskiego wywozem polskim poczęło ustawicznie wzrastać. Ponownie poczynają tu interesować się przywozem wszelkich ilości drzewa obrobionego polskiego, smoły, terpentyny, cukru, mączki kartoflanej, drobiu, zapalek, materiałów włókienniczych itd. itd. Naogół wartość wywozu polskiego, zadeklarowanego Radcy Handlowemu przez importerów francuskich mogłaby sięgnąć około pół miljarda franków rocznie, gdyby polskie firmy wywozowe zechciały wykonać

powyższe teoretyczne przynajmniej żądania francuskie.

Pomimo jednak, iż Radca Handlowy zaawiadomił o żądaniach francuskich nie tylko Departament Handlowy, lecz i ważniejsze ugrupowania przemysłowo-handlowe, powyższe możliwości wywozowe Polski nie zdają się być wyzyskane ani w części przez kupiectwo Polski, pomimo iż Czechosłowacja w analogicznych działach towarów przy równych warunkach celnych z Polską realizuje wywóz do Francji wartości około 300 milionów franków rocznie. Na to słabe wyzyskanie konjunktur we Francji przez nasze kupiectwo zdają się wpływać względy następujące:

1) Brak inicjatywy wywozowej: kupiectwo nasze przyzwyczajone jest do tego, że firmy wywozowe zagraniczne lub ich pośrednicy przybywają do Polski celem zakupu towarów na miejscu. Natomiast naogół większość firm solidnych francuskich żąda dostawy towarów obcych franco granicą francuska, cifa francuski, ew. w najgorszym razie fob Gdańsk lub inny port polski, lub cudzoziemski. Ta pewna nieruchomość kupiectwa francuskiego obok braku inicjatywy handlu polskiego sprawia, iż Czechosłowacja oferuje we Francji nasz spirytus. Holendrzy nasz drób, a Anglicy nasze drzewo itp.

2) Brak środków obrotowych, zwłaszcza w przemyśle drzewnym: naogół francuskie firmy obrotowe płacą gotówką za towar wysłany przy okazaniu dokumentów przewozowych, jak: frachtu, konosamentu itd. Natomiast nasze firmy żądają częstokroć zapłaty z góry przynajmniej w części za obstalowany towar. Wobec słabej znajomości firm polskich wywozowych przez firmy importowe francuskie tego rodzaju żądania w żadnym wypadku nie mogą być uwzględnione. Firmy zaś polskie, o ile zechcą wywozić do Francji, muszą znaleźć środki obrotowe wewnątrz kraju przynajmniej do chwili załadowania na okręt lub do wagonu.

3) Brak odpowiedniej organizacji handlowej: wielokrotnie firmy importowe francuskie skarżą się, iż na listy adresowane do poszczególnych firm polskich w sprawie wywozu towarów polskich do Francji, nie otrzymują, pomimo wielokrotnych nalegań, absolutnie żadnej odpowiedzi.

4) Brak znajomości w tych działach handlu polskiego, które starają się wywozić z Polski do Francji, standartów, typów oraz gatunkowania, opakowania itd., panujących na rynku francuskim, co sprawia iż częstokroć nadsyłany towar, jak np. jaja pomieszane drobne z większymi itd., obniża swą wartość i dyskredytuje daną gałąź wywozu polskiego.

Powyższe ujemne strony naszego handlu wywozowego może dałyby się w części usunąć zapomocą następujących środków:

1) Przez utworzenie przy wydziale handlu zagranicznego lub obrotu towarowego stałego ugrupowania pierwszorzędnych firm wywozowych polskich, które, pod kierunkiem tych organów, podobnie jak to ma miejsce we Francji z Office National du Commerce Extérieur, starałoby się dostarczać standardów, towarów franc. dane państwo, resp. Francja.

2) Przez utworzenie odpowiedniej instytucji kredytowej dla wywozu handlu zewnętrznego, która dostarczałaby firmom pragnącym wywozić zagranicę, niezbędnych środków obrotowych. Jakkolwiek sprawa ta z punktu widzenia handlowego, w zasadzie najlepiej dałaby się rozwiązać przez dopuszczenie do Polski filii poważnego banku cudzoziemskiego, który finansowałby zamówienia danego kraju w Polsce, to jednak zagadnienie to mogłoby być rozwiązane przez polski bank, posiadający w swem łonie, odpowiednie ilości kapitałów cudzoziemskich oraz filje swe w krajach do których ma być skierowany polski wywóz.

Warzywa do Hamburga.

Wedle informacji z Izb Handlowych w Hamburgu, Bremenie, Altonie i Kilonji jest w tych miastach duży popyt na warzywa, w szczególności dające się dłuższy czas przechować, jak cebula (biała), kartofle, kapusta (biała), marchew, ćwikła, selera i t. p. Najlepiej zwrócić się zainteresowanym do hamburskiej Izby Detalistów — „Detailistenkammer Hamburg, Neuerwall 69; w Bremenie zaś do firmy „Fruchthandel-Gesellschaft Scipio et Fischer, Fruchthof-Bremen. Pozatem zajmują się handlem warzywa w Hamburgu:

Verein Hamburger Frucht- und Gemüsemarkt-Großhändler Norderstr. 36, Verein der am Handel mit Frucht und getrockneten Gemüsen beteiligten Agenten und Makler Obermayer, Neue Gröningerstr. 28, Verein der Frucht-Großhändler zu Hamburg, Klosterstr. 21, Verein der Hamburger Frucht- und Gemüse-Auktionatoren-Vereinigung, Hamburger Fruchthof-Auktionatoren.

Pozatem miałyby także wywóz owoców z Polski bardzo dobre widoki powodzenia, pod warunkiem, że transporty odbywałyby się szybko i tanio i z dostatecznym zabezpieczeniem przed szkodami klimatycznymi.

Stosunki handlowe i komunikacyjne w Prusach Wschodnich.

Królewiecki rynek zbożowy. Na rynku zbożowym w Królewcu panował naogół spokój z powodu wyższości dewiz. Na początku grudnia notowano pszenicę 13.000—14.000 mk. za centnar, owies 13.000, jęczmień 12.000 za ctn. Zboże litewskie nie cieszyło się wcale popytem z powodu wysokiego kursu waluty litewskiej.

Wschodnio-pruski rynek drzewny. Na rynku drzewnym zaznaczył się olbrzymi wzrost cen, które przekroczyły chwilami ceny rynku światowego. Duże zapotrzebowanie było na okrągłaki (Rundholz). Za cięte drzewo na terminie drzewnym Osterode płacono 72.000 mk. do 82.000 mk. za fm. Za lepsze drzewo żądano do 180.000 mk. za fm. bez zawarcia tranzakcji. W terminach brały udział firmy drzewne z Niemiec Centralnych, które starały się podbijać wysokie ceny na drzewo.

Staraniem sekcji drzewnej przy Gospodarczym Instytucie dla handlu z Rosją ukazało się nowe fachowe pismo w języku niemieckim i rosyjskim „Der Osteuropäische Holzmarkt“. Pismo to ma służyć zbliżeniu rynków drzewnych rosyjskiego i niemieckiego.

„Zapadolies“ — sowiecka organizacja dla handlu drzewem, której działalności koncentrowała się dotychczas w Gdańsku — przenosi się w najbliższej przyszłości do Królewca. W Królewcu znajduje się już transport około 100 wagonów drzewa „Zapadolies“.

Rozbudowa portu w Wystruciu (Insterburg). Magistrat m. Wystrucia starał się od dłuższego czasu o uregulowanie Pregoly do Wystrucia. Ze strony Ministerstwa Komunikacji przyrzeczono regulację odcinka Pregoly Buben-Wehlau. Pregola ma być dostępna dla statków o 100—120 tonnach pojemności. W Wystruciu ma być wybudowany port miejski na Pregole kosztem 48 milionów mk. n.

Indeks drożyzny w Królewcu w grudniu 1922 r. Indeks drożyzny w Królewcu wynosił w dniu 6 grudnia (przyjmując rok 1913-14 za 100/53.370 w dniu 13 grudnia 60.126, w dniu 20 grudnia 62.118, w dniu 27 grudnia 62.363. W porównaniu do czerwca 1922 wzrost drożyzny w Królewcu wyrażał się w dniu 27 grudnia cyfrą 1763,3.

Konferencja kolejowa w Królewcu. Dnia 12 grudnia miała miejsce w Królewcu konferencja kolejowa przedstawicieli Niemiec, Litwy, Łotwy i Estonji. Przedstawiciele Rosji z powodu zbyt późnego otrzymania zaproszeń na konferencję przybyć nie mogli. Na konferencji uregulowano bezpośrednią komunikację kolejową towarową między Prusami Wsch. a Łotwą i Estonją przez Litwę. Uchwały konferencji mają wejść w życie z początkiem marca 1923.

Ruch okrętowy w Królewcu. Z dniem 1 grudnia została zamknięta żegluga rzeczna w Prusach Wschodnich i ruch w porcie królewieckim znacznie zmniejszył się. W dniach od 3 do 9 grudnia wyszło z portu królewieckiego 42 statki, przybyło zaś 18 statków. Na statkach wywieziono zboże do Bremy, drzewo do Bremy, Hamburga i Londynu, celulozę do Stolpmünde. Przywieziono na

7 okrętach węgla z Anglii (Newcastle i Seaham), koks ze Szczecina, drzewo papierowe z Windawy, cement ze Szczecina.

Ruch lotniczy w Królewcu w 1922 r. Od maja do października 1922 r. zanotowało rosyjsko-niemieckie towarzystwo lotnicze Deruluft 200 lotów, z Królewca do Moskwy z regularnością 99 proc. Przebyto w ten sposób przestrzeń 146 320 km. przewieziono 494 pasażerów i 58 022 kg. bagażu w tem 18 211 kg. poczty dyplomatycznej. Drogę z Królewca do Moskwy przebywał samolot w ciągu 8 godzin. Ważnym faktem dla rozwoju nadpowietrznej komunikacji w Królewcu jest przedłużenie linii aeroplanowej z Moskwy do Charkowa i dalej przez Rumunię do Konstantynopola i Bagdadu.

Wolny handel Ukrainy.

Institucją handlową, regulującą import i eksport Ukrainy, jest t. z. Wniesztorg. Institucja ta dzierży monopol handlu z zagranicą a jako zadanie za najbliższy okres powzięła (według raportu konsulatu polskiego w Charkowie) na ostatnim zjeździe w grudniu rozwinięcie eksportu i importu przy równoczesnej obronie Ukrainy od kolonizatorskich zakusów kapitału zachodniego, koncentrację wszystkich środków płatniczych zwłaszcza surowca w swoich rękach dla umożliwienia przeprowadzenia importowo-eksportowego programu, centralizację obrotów itp. Jednakże programowi tego Wniesztorg trzymać się może tylko jako zasady, przyszedł bowiem do przekonania, że w dziedzinie praktycznego handlu sam jeden wszystkim zadaniom, wynikającym z jego działalności, poddać nie może.

Skutkiem tego zgodzono się na tworzenie syndykatów wszechukraińskich z przedsiębiorstw handlujących lub produkujących dany towar; syndykaty te jednakże występowałyby za granicą pod egidą Wniesztorgu, lecz jako bezpośredni nabywcy lub sprzedawcy.

Innymi słowy ustępstwo to oznacza pewien wyłom na razie wprawdzie teoretyczny w monopolowym stanowisku Wniesztorgu, jednakże należy to uważać za pewien krok naprzód w kierunku wolnego handlu.

W tymże kierunku idzie nowa instrukcja Sownarkomu dotycząca zakupów i sprzedaży zagranicą przez państwowe przedsiębiorstwa i poszczególne instytucje gospodarcze.

Institucje te są zobowiązane zawiadomić przedstawicielstwo handlowe Ukrainy w kraju, w którym zamierzają przeprowadzić transakcję o charakterze, rodzaju i terminie wykonania transakcji. Przedstawicielowi Wniesztorgu przysługuje prawo sprzeciwienia się danej transakcji ze względów czy to politycznych, czy też czysto rzeczowych. W tym wypadku przedstawicielstwo Wniesztorgu jest jednak zobowiązane przedstawić danej instytucji oferty na przeprowadzenie

zakupów czy sprzedaży w lepszych warunkach, czy to z inną firmą, czy w innym państwie, czy na dogodniejszych warunkach kredytowych itp. Zarówno centralne jak i lokalne organy gospodarcze mają prawo wysyłać zagranicę swoich przedstawicieli na własny koszt dla przeprowadzenia ściśle określonych transakcji. Przedstawiciele ci są zobowiązani działać w porozumieniu z przedstawicielstwem Wniesztorgu.

Wystawy i Targi.

W jarmarkach Kijowskim i Kreszczeńskim ma — według doniesień Poselstwa Polskiego w Charkowie — miejsce bardzo liczny udział trustów, kooperatyw, oraz wszelkiego rodzaju firm i instytucji zarówno rządowych jak i prywatnych, które mogłyby być poważnymi odbiorcami zagranicznych towarów. Wobec powyższego liczny udział firm polskich w tych jarmarkach byłby pożądanym.

W Rydze odbędzie się Międzynarodowa Wystawa Rolniczo-Przemysłowa w dn. 22. 7. do 5. 8. br.

Przedstawicielami polskiego pawilonu na tej wystawie są — według komunikatu Ministerstwa Przemysłu i Handlu — firmy: Bałtycko-Polska Spółka Handlowa „Balticpol“ w Warszawie, Wspólna 26 i Bałtycko-Polska Spółka Handlowa „Balticpol“ Aleksander Szmachling i Ska w Rydze, Turmstr. 7.

Targ w Brukseli. Pewna nader poważna firma belgijska, której zależy na nawiązaniu stosunków handlowych z przemysłowcami polskimi, donosi, że dysponując własnym standem na tym targu, który odbędzie się w kwietniu br., stawia go bezinteresownie do dyspozycji firm polskich, któreby chciały wziąć udział w powyższym Targu; wzory musiałyby jednak być przesłane na koszt odnośnej firmy.

Bliższymi informacjami służą: „Targi Wschodnie“ we Lwowie, Sp. z ogr. odp.

Powyzsza firma poszukuje również: produktów farmaceutycznych 100 000 sztuk (ewentualnie w mniejszych partjach) używanych butelek od szampana, zapalek, fornierów i desek do domów przenośnych, wodomierzy, dywanów i kilimów, słomy prasowanej, płatków kartoflanych pierwszej jakości, nasienia koni czyny i jęczmienia.

W Królewcu odbędą się — jak komunikuje Ministerstwo Przemysłu i Handlu w roku 1923 następujące wystawy:

1) od 18 do 22 marca szósty wschodnio-niemiecki jarmark i wystawa próbek towarów, mających zbyt w Prusach Wschodnich, Krajach bałtyckich, Rosji i Polsce.

2) od 18 do 22 marca pierwsze wschodnio-europejskie Targi drzewne wraz z wystawą maszyn, potrzebnych do obróbki i transportu drzewa oraz z konferencją w sprawach drzewnych.

3) w czerwcu wielka Wystawa Rolnicza, która ma dać pogląd na stan produkcji rolniczej w

Niemczech. Podczas wystawy rolniczej urządzony będzie jarmark na maszyny rolnicze.

4) od 12 do 17 sierpnia siódmy wschodnioeuropejski jarmark z programem jarmarku wiosennego.

Ulgi celne w związku z wiosennym jarmarkiem królewieckim. Komisarz Rzeszy dla wwozu i wywozu zezwolił na wwóz do Niemiec na jarmark królewiecki towarów bez cła pod warunkiem, że towary te podczas przebywania w Królewcu będą pozostawać pod nadzorem królewieckich urzędów celnych i w ciągu dwóch miesięcy po zamknięciu jarmarku zostaną wywiezione.

Targi Międzynarodowe w Pradze odbędą się od 11 do 18 marca 1923 r. W 17 działach, zorganizowanych z nadzwyczajną dokładnością, ułożone są wystawione przedmioty w następujące grupy przemysłowe:

1. Przemysł budowlany.
2. Przemysł metalurgiczny.
3. Elektrotechnika, mechanika i optyka.
4. Przemysł drzewny.
5. Przemysł tkacki.
6. Przemysł odzieżowy (konfekcja).
7. Przemysł galanteryjny i pokrewne.
8. Przemysł skórzany.
9. Szkło, porcelana i wyroby ceramiczne.
10. Przemysł artystyczny.
11. Wyroby chemiczne oraz z zakresu higieny.
12. Artykuły spożywcze i rolnicze.
13. Instrumenty muzyczne.
14. Zabawki i lalki.
15. Grafika, papery, przybory szkolne i kancelaryjne.
16. Drogie kamienie, złoto, srebro i zegarmistrzostwo.
17. Grupa mieszana.

W ostatnich Targach brało udział 2186 wystawców (wśród nich 1980 krajowych i 206 zagranicznych) na przestrzeni 19.320 m² pomimo ogólnooświatowego przesilenia gospodarczego ze wszystkich, nawet najbardziej odległych części świata.

Targi odwiedzili goście ze wszystkich państw sąsiednich, a mianowicie z Austrii, Bułgarii, Jugosławii, Niemiec, Polski, Rumunii, Węgier, dalej goście z państw odleglejszych, a to z Anglii, Belgii, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Litwy, Łotwy, Luksemburga, Norwegii, Rjeki, Rosji, Szwecji, Ukrainy i Włoch. Prócz nich wzięli udział w Targach goście z krajów zamorskich, to jest z Algieru, Ameryki, Argentyny, Australii, Egiptu, Indji, Japonii, Kanady, Maroka, Persji, Turcji.

Interesenci mają do dyspozycji

a) przez cały rok:

1. Katalog Targów, jako najlepsze źródło informacyjne o czechosłowackim przemyśle i handlu.

2. Czasopismo Targowe, w którym ogłasza się z największym powodzeniem, a które przynosi ważne wiadomości dla wytwórców i kupców.

3. Oddział Handlowy, który bezpłatnie pośredniczy w nawiązywaniu stosunków między zagranicą a firmami czechosłowackimi i w każdej chwili chętnie udziela informacji w tych sprawach.

b) w czasie Targów.

1. Targowe biuro mieszkaniowe, 2. Oddział paszportowy, 3. Oddział tłumaczy, 4. Kantor wymiany, 5. Biuro informacyjne, 6. Biuro przewozowe, 7. Urząd dla handlu zagranicznego, 8. Urząd celny, 9. Giełdę Targową, 10. Sprzedaż biletów kolejowych, 11. Urząd pocztowy, telegraficzny i telefoniczny.

Ulgi dla wystawców i zwiedzających

a) 50% zniżki przewoźnego od zagranicznych wzorów towarowych, które są wolne od cła i nie potrzeba dla nich pozwolenia przywozu.

b) 33% zniżki cen jazdy koleją wszystkimi czechosłowackimi pociągami osobowymi i pociągami ekspresowymi, do Pragi i z powrotem.

c) 75% zniżki opłat za wizy paszportowe. Informacji udziela: Konsulat czechosłowacki w Poznaniu Plac Sapieżyński 8 i Prażke Vzorokwe Veletrhy — Praha I, Staromestka Radnice.

Z międzynarodowej Konferencji Targów Wschodnich w Helsingforsie (Finlandja), która się odbyła w sierpniu ubiegłego roku, podajemy za komunikatem Ministerstwa Przemysłu i Handlu co następuje:

Na konferencji było reprezentowanych 15 organizacji targowych z 12 krajów. Targi w Bazylei, Barcelonie, Budapeszcie, Frankfurtie, Helsingforsie, Lipsku, Malmö, Pradze, Padwie, Libercu, Walencji i Zagrzebiu wyraziły chęć współpracy z Międzynarodową Konferencją.

Konferencja uchwaliła zgodnie zjednoczyć w pracy wszystkie organizmy targowe i ustalić wytyczne polityki targowej w tym kierunku, aby działalność Targów stała się podstawą do pokojowej współpracy narodów dla ekonomicznego odrodzenia i odbudowania.

W ślad za tem uchwalono zwrócić się do tych instytucji, które nie mają stałych terminów dla odbywania zebrań targowych, aby daty swoich urzędzeń nie ustalały na ten sam okres czasu. Uchwalono, by Targi które mają podobny zakres działania i interesów utworzyły biura dla udzielania sobie wzajemnych rad, wskazówek i wyjaśnień. Reprezentanci Targów zgodzili się zasadniczo na popieranie wszelkich pism i próśb, kierowanych do władz krajowych z zastrzeżeniem

odmówienia poparcia, gdy tego okoliczności będą wymagały.

Uchwalono umieszczać bezpłatnie na zasadzie wzajemności w pismach targowych wszystkie ważniejsze wiadomości, odnoszące się do czasu trwania przyznanych udogodnień i t. p. Wreszcie postanowiono zwrócić się do Międzynarodowego Związku Pocztowego o zniżenie opłat pocztowych dla druków targowych i korespondencji, z tem, że wszystkie zarządy międzynarodowych Targów zwrócić się mają ze swej strony do wymienionego Związku o uzyskanie tej zniżki.

Pancerz ochronny. W przekonaniu, że sprawa tego wynalazku wzbudzić może poważne zainteresowanie, umieszczamy poniżej pismo wynalazcy p. Borkiewicza:

Donoszę uprzejmie, że wynalazłem pancerz ochronny na węz z powietrzem u samochodów i rowerów, który, uniemożliwia przebijanie tych węz w czasie podróży i ułatwienie się powietrza.

Pancerz ten jest zrobiony z metalu, bardzo odpornego na kamienie, szkło, gwoździe itp. a tak elastycznego, że nie hamuje należytego napompowania powietrza, chociaż do węza szczelnie przylega.

Wobec tego, że pancerz ten przylega do węza i nakryty jest wierzchnim płaszczem, nie przeszkadza w cichem i elastycznym jeźdźeniu. Usuwa natominst wszelkie niedogodności, na które narażone były dotychczas automobile i rowery, a mianowicie wyklucza absolutnie wszelkie przebijanie węz kamieniami, szkłem, gwoździami itp. a także przez złośliwych szkodników w czasie postoju. Zaoszczędza zatem czas zużywany dotychczas na reparacje, stanowiące niemiłą zwłokę w podróży. Dalej zaoszczędza się materiał zużywany do naprawy węz.

Pancerz ten daje przeto wiele korzyści i umożliwia podróż bez przeszkód. Koszta wyrobu są niske, gdyż można zużyć odpadki. Sprawa uzyskania patentu jest w toku.

Wobec tego, że jestem urzędnikiem i nie mogę się fabrykacją zająć, sprzedam zaraz ten wynalazek.

Oprócz tego sprzedam także wynaleziony przezemnie mechaniczny zamek (rygle), ubezpieczający przed włamaniem.

Proszę uprzejmie o łaskawe zakomunikowanie powyższego swoim czytelnikom — członkom i zaznaczam, że poważnym refleksantom służyć dalszemi szczegółami.

Z poważaniem

Ignacy Borkiewicz
Solec n. W., pow. Bydgoszcz.

Drobne wiadomości.

Obrabiarki ze stoków Romorantin (Francja) znajdują się w Aleksandrowie Kujawskim. Warunki sprzedaży, podane w specjalnym zeszycie „Demobilu“ nr. 3, przeglądać można w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej.

Cennik na wyroby tytoniowe rządowych i prywatnych fabryk z ważnością od 1. grudnia 1922 wyłożony jest do informacji w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej.

„ROLNIK“ W CHEŁMŻY

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa
z odpowiedzialnością ograniczoną.

**Zakup i sprzedaż
wszelkich ziemio-
plodów, przetwo-
::: rów tychże, :::
sztucznych nawo-
zów, nasion, węgli
::: i wełny :::**

==== Telefon 43 i 61 ====

Adres telegraficzny:
„ROLNIK“ Chełmża.

Pomorska Centrala Drzewa, Różycki i Ska Lidzbark (Pom.)

==== Tartaki, Fabryka mebli i handel drzewa ====

KUPUJE I SPRZEDAJE drzewo każdego rodzaju w okrągłym i tartym stanie
w każdej ilości. (Starannie pielęgnowany materiał sosnowy).

A. Rosochowicz

Przedsiębiorstwo robót inżynieryjno - budowlanych

Przygotowywanie wszelkich projektów i kosztorysów, wchodzących w zakres budownictwa pod-na-ziemnego i żel-betonowego.

Wszelkie wyroby cementowe
jak to:

rury, płyty chodnikowe, słupki
do płotów, cembrowiny i t. d.
poleca po cenach umiarkowanych.

Toruń

Mickiewicza 94.

Telefon 576.

Telefon 576.

Juljan Wykrzykowski

TORUŃ

WARSZAWSKA 2.

TARTAK PAROWY

I SKŁADY DRZEWA
budulcowego, blochów,
podkładów kolejowych

I DRZEWA EKSPORTOWEGO.

Kupujemy stale

wszystkie odpadki z lasów

każdej ilości i jakości przedewszystkiem sosnowe.

Oferty uprasza się skierować do

 Fa W. Neumann — tartaki parowe

Tel. nr. 1

Lidzbark—Pomorze.

Tel. nr. 1

W Boettcher Nast. :-: Właśc.: A. Kulwicki, Toruń

Telefon 12/13. — Adres telegraficzny: Spedytor Boettcher.

Transportowanie mebli. Ekspedycja i czenie międzynarodowych transportów. Ekspedycja frachtu.
Asekuracja. Jedyne łaznie i wanny w Toruniu.

LAMBERT SADECKI **TORUŃ** **MICKIEWICZA 8**

(dawniej: Kohlen- und Baumaterialien-Handelsgesellschaft). Telefon nr. 560.

Specjalny interes transportu mebli.

Wypożyczenie wozów meblowych każdego czasu. Sprzedaż węgla górnośląskiego.

WEIGT & KUPCZYK TORUŃ

Zeglarska 5¹.

Telegram: Rolniczy.

Telefon nr. 136 i 348.

Import

ZIEMIOPLÓDY

Eksport

LUDWIK SZYMAŃSKI

URZĘDOWY EKSPEDYTOR POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH.

ZEGLARSKA 3.

TORUŃ

TELEFONY 909 i 914.

FILJA W EKSPEDYKCJI TOWAROWEJ GŁÓWNY DWORZEC.

EKSPEDYCJA FRACHTU KOLEJOWEGO I WODNEGO. — TRANSPORT MEBLI. — WŁASNE
MEBLOWE WOZY. — CLENIE TRANSPORTÓW ZAGRANICZNYCH PRZEZ MINISTERJUM
SKARBU URZĘDOWO DOPUSZCZONY — ŻEGLUGA. — WŁASNE PAROSTATKI I BERLINKI. —
PAROSTATKI WYCIECZKOWE ZAWSZE DO DYSPOZYCJI. — WŁASNE MAGAZYNY Z BOCZNI-
CAMI KOLEJOWEMI.

MAGAZYNOWANIE, FINANSOWANIE I LOMBARDOWANIE TOWARU. — EKSPEDYCJA
DRZEWA KOLEJĄ I WODĄ WŁASNEMI PAROSTATKAMI I BERLINKAMI.

DAWN. RICHARD THOMAS

Największa Fabryka Pierników

w rękach polskich.

TORUŃ, JĘCZMIENNA 4/13.